

Faglig anbefaling for daglig kontroll og vedlikehold av vaskedekontaminator

---

Innhold

---

1. Hensikt og omfang	2
2. Definisjoner	2
3. Ansvar	2
4. Helse, miljø og sikkerhet	2
5. Opplæring	3
6. Generelt	3
7. Utførelse	3
8. Referanser	4

1. Hensikt og omfang

Hensikten med denne faglige anbefalingen er å sørge for korrekt bruk av vaskedekontaminator og sikre rengjøring og desinfeksjon av urent medisinsk utstyr. Prosedyren omfatter alt personell som er autorisert til å bruke vaskedekontaminator.

2. Definisjoner

Vaskedekontaminator: Vaskemaskin til kirurgiske instrumenter og annet utstyr som varmedesinfiserer og tørker utstyr. Tilsvarende betegnelsen instrumentvaskemaskin. Nærmere definisjoner og kravspesifikasjoner finnes i NS-EN ISO 15883 del 1 og del 2.

Spyledekontaminator: Enkel vaskemaskin for tømning til avløp og grovrengjøring med avsluttende varmedesinfeksjon. Nærmere definisjoner og kravspesifikasjoner finnes i NS-EN ISO 15883 del 1 og del 3.

3. Ansvar

Ledelsen ved den enkelte avdeling, seksjon har ansvar for å utarbeide lokale nivå 2 prosedyrer for aktuelle vaskedekontaminatorer der det er nødvendig, for at brukermanualene for vaskedekontaminatorer og aktuelt gjenbruksutstyr er tilgjengelig og for opplæring. Det inkluderer tilrettelegging for HMS.

Alle ansatte som er involvert i rengjøring og desinfeksjon av medisinsk utstyr skal ha gjennomgått teoretisk og praktisk opplæring i bruk og kontroll av vaskedekontaminator, inkludert HMS, og kjenne til brukermanualen for aktuell vaskedekontaminator.

4. Helse, miljø og sikkerhet

Alle ansatte skal ha mottatt opplæring i bruk av relevante kjemikalier og tilhørende verneutstyr før vaskedekontaminatoren tas i bruk. Opplæringen skal dokumenteres.

5. Opplæring

Alle som utfører rengjøring og desinfeksjon av medisinsk utstyr skal:

- Ha fått teoretisk og praktisk opplæring i grunnleggende prinsipper for dekontaminering av medisinsk utstyr.
- Følge brukermanualen og beherske bruk av vaskedekontaminatoren mht. lasting av utstyr, programmer, kontroll og godkjenning av prosessen, tiltak ved eventuelle alarmer og feilkoder.

6. Generelt

Brukermanual, produsentens instruksjoner

Produsentens brukermanual, grafiske materialer, plansjer osv. for håndtering av maskiner, instrumenter og utstyr skal være lett tilgjengelig for personalet. Rengjøringsutstyr og rengjøringsmidler, tilbehør og hjelpemidler for kontroll og vedlikehold av vaskedekontaminatoren(e) skal alltid være tilgjengelige.

Avvik eller dissens

Avvik meldes i avvikssystemet som er etablert.

Loggbok

Hver enkelt vaskedekontaminator skal ha en egen loggbok som oppbevares i nærheten av maskinen og som brukes til loggføring av daglige og periodiske kontroller, service og reparasjoner. Loggboken skal inneholde følgende informasjon om maskinen: Maskinbetegnelse, produsent, leverandør, modell, serienummer, lokasjon (bygg/romnummer).

7. Utførsel

Daglig rutinekontroll før bruk

- Ta på engangshansker og eventuelt plastforkle.
- Silene i vaskekammeret kan bli tilstoppet av grovt smuss, glasskår, smådeler av instrumenter og andre fremmedlegemer, og må derfor kontrolleres og rengjøres daglig, for å hindre at de havner i sirkulasjonssystemet og forårsaker skader. Bruk tykke gummi-hansker og gjerne en tang for å fjerne fragmentene.
  1. Ta ut silene (grov, fin eller bunn). Gjør deg kjent med bruksanvisning om hvordan silkombinasjonen tas ut.
  2. Rengjør silene under rennende vann. Bruk eventuelt børste.
  3. Sjekk hullet der fin- og bunn-silen står for fibersmuss eller stikkende materiale f.eks. glasskår, instrumentfjær, bor eller lignende.
  4. Sett silene inn igjen. Sørg for at bunn-silen ligger riktig i rammen på bunnen i vaskekammeret.
  5. Maskinen må ikke brukes uten at silene er på plass!
- Det kan forekomme at rester setter seg fast i dysene på spylearmene. De skal kontrolleres daglig.
  1. Kontroller visuelt at spylearmene roterer fritt og er frie for belegg, fibersmuss eller andre rester.
  2. Kontroller at spyledyser ikke er tilstoppet og ikke har sprekker.
  3. Ved tilstopping må spylearmene tas av og rengjøres. (Se i bruksanvisning om hvordan spylearmene skal tas av).

4. Fjern rester inn i dysene med en spiss gjenstand, pinsett e.l. og skyll godt under rennende vann.
  5. Sett spylearmene på plass og kontroller at de roterer fritt.
- Vogner og innsatser kontrolleres daglig for å sikre funksjonen:
Sjekk at hjulene og spyledysene er feilfrie og godt festet til vogner/innsatsen.
  - Dørpakning kontrolleres for skade.
Rengjøres ved behov med fuktig klut for å fjerne smuss.
  - Kontroll og påfylling av flytende vaskemidler:
    1. Sjekk alltid displayet før maskinen startes.
    2. Bytt kannene når det kommer melding i displayet om at vaskemiddelbeholderen skal fylles på.
    3. Ta på øyebeskyttelse og hansker. Ha noe absorberende materiale tilgjengelig (det søler litt)
    4. Trekk ut skuffen, ta den tomme kannen ut av skuffen og sett den ned. Hent en full kanne av samme middel. Kontroller at det er riktig vaskemiddel til denne VD.
    5. Løft opp doseringslangen fra den tomme kannen og sett den inn i den fulle kannen.
    6. Skru fast lokket og sett kannen på plass.
    7. Sjekk for skade og påse at sugeslanger ikke blir klemt når skuffen lukkes.
    8. Fyll ut skjema for daglig kontroll og vedlikehold av vaskedekontaminator ved påfylling av vaskemiddel ved skifte av vaskemidler.
  - Utvendig rengjøring av vaskedekontaminator.
    1. Utsiden av vaskedekontaminatoren skal holdes ren.
    2. Ved rengjøring av betjeningspanelet, husk å deaktivere displayet først hvis det er en touch screen. (Se i bruksanvisningen hvordan touch screen kobles ut.)
    3. Flekker fjernes med fuktig klut med rengjøringsmiddel.
  - Til slutt signeres skjema (Daglig kontroll og vedlikehold av vaskedekontaminator) til dokumentasjon i loggpermen.
  - Dersom vaskedekontaminatoren viser feilmelding i displayet, må brukeren utbedre dette umiddelbart, eventuelt hente assistanse. Eventuell service på maskinen skal noteres i skjema for feil- og reparasjonsoversikt og skjemaet arkiveres i permen.

8. Referanser

- Norsk standard NS-EN ISO 15883-1:2009. Vaskedekontaminatorer - Del 1: Generelle krav, termer, definisjoner og prøvinger (ISO 15883-1:2006).
- Norsk standard NS-EN ISO 15883-1:2009/A1:2014. Endringsblad A1 - Vaskedekontaminatorer - Del 1: Generelle krav, termer, definisjoner og prøvinger (ISO 15883-1:2006/Amd 1:2014)
- Norsk standard NS-EN ISO 15883-2:2009. Vaskedekontaminatorer - Del 2: Krav og prøvinger for vaskedekontaminatorer med termisk desinfeksjon for kirurgiske instrumenter, anestesit utstyr, kar, redskaper, glasstøy osv. (ISO 15883-1:2006).
- Forskrift om håndtering av medisinsk utstyr.
- HTM 01-01 Health Technical Memorandum 01-01 (2016). Management and decontamination of surgical instruments (medical devices) used in acute care. Part A, B, C and D